

[Tholstrup.]

i takt hermed, at alle vejanlæg med lethed kan bestrides, hvis man inddriver denne værdi. Hvis man vil undersøge jordværdistigningen i forbindelse med vejanlæg nærmere, viser det sig, at jordværdistigningen ofte er mange gange højere end udgiften til vejanlæggene. Denne sandhed har imidlertid ikke haft let ved at vinde indpas i folks bevidsthed, og de, der igennem tiderne har haft fordel af denne stigning, har gjort, hvad de kunne for at hindre samfundet i at få sin retmæssige andel i den.

Da nye vejanlæg imidlertid presser på og forbedringen af vejene er så stort et samfundsmæssigt gode, at disse anlæg og forbedringer ikke kan vente, til folk bliver klogere, anser vi det ikke for urimeligt at lade dem, der bruger vejene mest, betale mest hertil, og det er det, denne lovgivning giver mulighed for. Den villighed, der har været fra motorfolkens side til at betale for at få bedre veje, er imidlertid i en uhyggelig grad blevet misbrugt af staten, som tankeløst på denne måde lægger hindringer i vejen for, at en af de største rigdomskilder kan flyde frit. Dette misbrug vil blive bekæmpet til det sidste.

Ser vi på udviklingen i de forskellige lande, vil vi hurtigt opdage, at dér, hvor afstandene fra havn til havn har været mindst, har levestandarden været størst. Således har Danmark igennem mange år været et af de lande, der havde den højeste levestandard, fordi det var let at transportere varerne fra det ene sted til det andet. Den billigste varetransport er transporten til søs, når det drejer sig om længere afstande; men den billigste transport til lands foregår i dag med biler, når afstandene ikke er ret store. Det er derfor ikke tilfældigt, at Vesteuropa gennem hundreder af år havde den højeste levestandard i verden. Det er heller ikke tilfældigt, at det var Romerriget med de lange kyststrækninger og de mange øer og senere England, der dominerede, medens fastlande, såsom Tyskland, først senere kom med, da jernbanenettet efterhånden voksede og gav transportmuligheder for produkterne længere inde i landet.

Amerika var til at begynde med et fattigt land. Det var kun langs kysterne, folk havde slået sig ned. Først da de store jernbaner blev anlagt, kom der mere fart i

udviklingen, og den omstændighed, at jord var til at få gratis, kaldte folk til. Men først da Henry Ford satte Amerika på hjul, begyndte dette lands storhedsperiode. Det er takket være denne omstændighed, som gjorde rigdommene i det indre af landet tilgængelige, at Amerika i dag er førende, hvad levestandard angår. Men Amerika har heller ikke lagt hindringer i vejen for den frie, naturlige udvikling.

Motorkørsel og veje hører sammen. Lægger man hindringer i vejen for motorkørslen, hemmer man også udbygningen af vejnettet, og levestandarden stagnerer. Bedst ses det i Indien. Dette store kontinent er meget fattigt på veje, og regeringen dér beskatter også motorfolkene højt med den virkning, at udviklingen kun går meget langsomt frem, og at levestandarden er uhyre lav, set i forhold til De Forenede Stater. Indien har lige så gode betingelser som De Forenede Stater for at blive et rigt land, hvis blot rigdommene bliver tilgængelige og lette at transportere. Afstanden mellem produktets fremstillingspris og dets salgspris er for stor. Det er også det, som er tilfældet her; hvis vi har højere afgifter, får bonden og fabrikanten mindre for deres produkter, medens forbrugerne må betale mere; hvis vi sætter afgifterne ned og gør transporten lettere, får bonden og fabrikanten højere priser, og køberne betaler lavere priser.

Sverige var i mange år langt bagefter Danmark, hvad levestandard angår, fordi afstandene var større; de indre dele af landet var ikke let tilgængelige. Den svenske motorpolitik, som ikke lægger væsentlige hindringer i vejen, har hovedæren for den store stigning, der har fundet sted i den svenske levestandard, hvor nu hver femte ny bil købes af en arbejder, og hvor brugte biler med en langt større procentdel går samme vej.

Skal vi igen erobre førerstillingen, hvad levestandard angår, må staten tage hånd om midlerne: frigør motorkørslen for alle skatter, der ikke kommer vejene tilgode, sæt vejbyggeriet en tak i vejret, at vi ikke ligger bagefter, men hellere foran kravet om bedre veje. Bedre veje giver også mere sikker transport og færre færdselsulykker, og det er langt billigere at bygge vejene i tide end at komme bagefter, hvor man da under-